

Johann Huswedel

**Programma, Quo Prorektor Academiae Rostochiensis, Joannes Huswedelius
Philosoph. Pract. Professor, ad exsequias ... Viro, Dn. Paulo Tarnovio, SS.
Theologiae Doctori & Professori, a Vidua, Filia & Genero parandas, Omnes
omnium ordinum cives Academicos invitat**

Rostochii: Pedanus, 1633

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777236397>

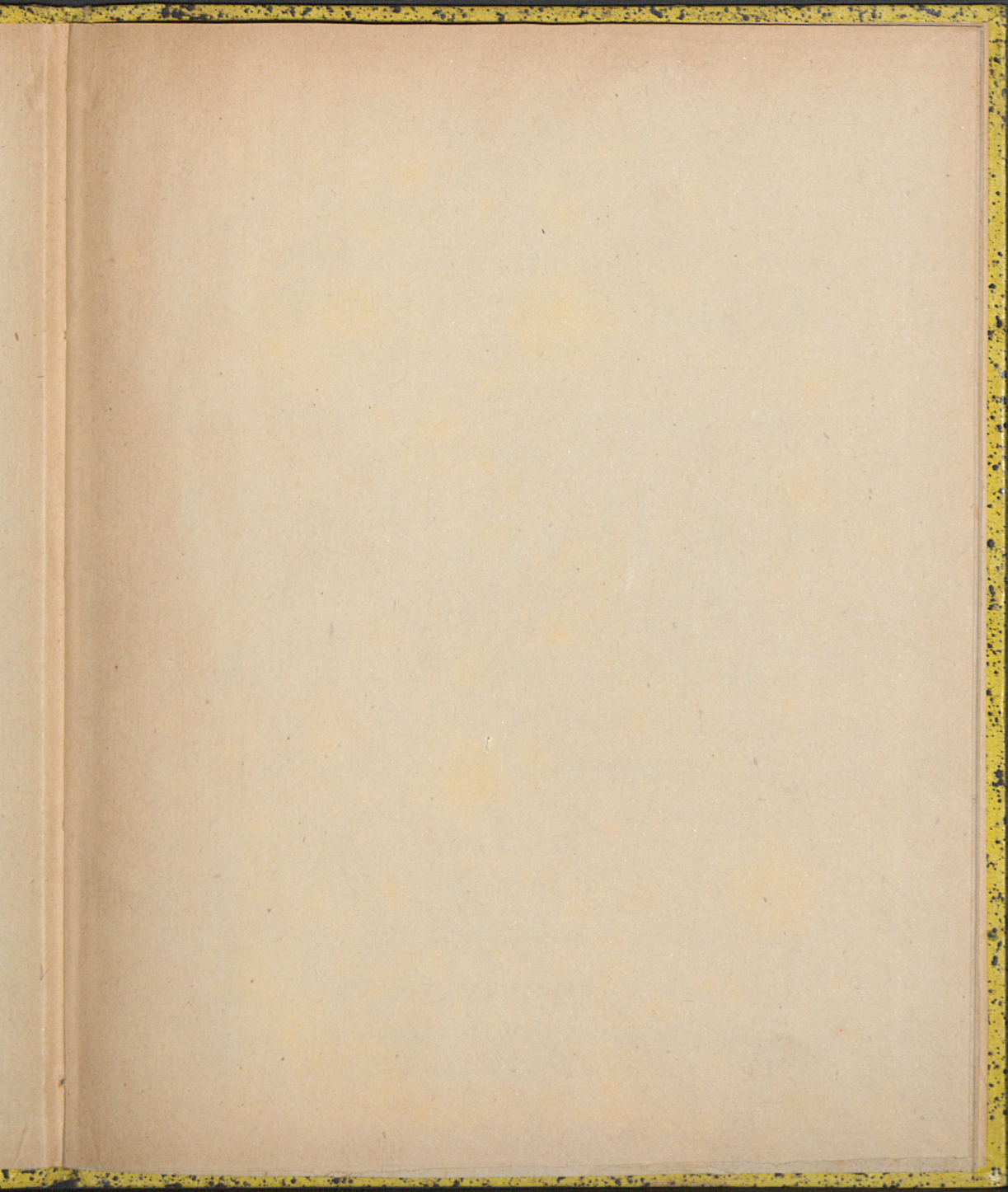
Druck Freier Zugang

Huswedel, J.

in P. Tarnov

Rostock 1633.

PROGRAMMA,
 Quo
 PRORECTOR
 Academiae Rostochiensis,
 JOANNES HUSWEDELIUS
 Philosoph. Pract. Professor,
ad exsequias,
 ADMODUM REVERENDO CLARISSIMO
 & Excellentissimo Viro,

DN. PAULO
 TARNOVIO,
 SS. Theologiae Doctori
 & Professore,

à Vidua, Filia & Genero parandas,
 Omnes omnium ordinum cives Aca-
 demicos invitat.

ROSTOCHI,
 Praelo JOACHIMI PEDANI, Acad. Typ.
 ANNO M. DC. XXXIII.

27

Ita humanæ brevitatem, fragilitatem, fugacitatem res rationesq; nobis indicant plurimæ & obviæ: exempla quotidiana ex omni ætate, sexu, cōditione, adduntur, ut nuper duorum juvenum primariorum, omni exceptione majora: in sapientum scriptis & poëtarum nihil est, quod sæpius occurrat: Sed hi, ut passim Horatius, ad voluptates fere hoc argumento nos hortantur, illi ad facta præclara, & vitam ex virtute agendam, aut ad diligentiam in studijs honestarum disciplinarum: ut divinus senex *ὁ μὲν εἶπε βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρά* Brevis quidem vita, sed ars longa, M. Antoninus Imp. lib. 4. de vita sua. *τὸ δ' ὅλον βραχύς ὁ εἶπε, κερδαντίον τὸ πικρὸν σὺν ἀπορίᾳ καὶ δεικῇ, ἢ φεῖ ἀνδρῶν.* Omnino brevis: cum sit vita, curandum ut præsens tempus lucreris, rectam rationem & justitiam secutus, ac in remissionibus animi sis sobrius. Ita Plinius Sec. Caninium suum hortatur in obitu Silij Italici, qui magna tranquillitate animi decesserat, cum annum ætatis quintum & septuagesimum: excessisset.

31
excelsisset, ut illud quicquid est tēporis futilis
& caduci, vel factis, vel studijs proferat, & qua-
tenus denegatur diu vivere, relinquat aliquid,
quo se vixisse restetur. Nihil nobis opus est his
rebus, rarionibus, exemplis, admonitionibus:
omnium instar est Vir admodum Reverendus &
Clariss. Dn. PAULUS TARNOVIUS SS. Theol.
Doct. & Professor nostra in Academia præci-
pius, cujus vita, studia, actiones, adeoq; ipse
obitus, & vitæ degendæ nobis, & studiorum u-
tiliter ac fructuosè instituendorum, & beatæ ac
tranquillæ mortis consequendæ rationem de-
monstrat: quæ cum plurimam partem ipsius
verbis exponi possint, mea nemo valde deside-
rabit. Natus ille est Grevismolæ in hac nostra
Megapoli, opidulo ab hoc alumno suo nomen
& famam non minimam adeptus, Anno 1562. a.
d. III. Kal. Julij, qui dies memoriæ divorum A-
postolorum Petri & Pauli Sacer est, ex parenti-
bus pijs & honestis patre *Joanne Tarnovio*, con-
sule multos annos benemerito: matre *Magda-
lena Grevia* ornata cum alijs virtutibus, tum in-
primis fidei in Deum & patientia elucente in
varijs ærumnis & in gravissimis tentationibus
de prædestinatione. Ab his domi, ab *Joanne
Schrodero* Rostochiensis publicè in rudimentis
pietatis & literaturæ informatus ita profecit,

A 2

ut

ut annos 12. natum parentes de filio ablegando
Lubecam, una cum fratre natu majore *Her-*
manno, consilia agitarint, eademq; divino auxi-
lio & munificencia Illustriss. & Celsiss. principis
Dn. Elisabethæ, quæ dotalitij loco oppidum cum
præfectura adjacente habebat, adjuti, illo ipso
anno, qui 1575. erat, ante ver iniens, perfecerint.
Præerant eo tempore scholæ *M. Joachimo Han-*
sius, Francof. Marchicus Rector, & ejus fidelis
et discipulus Dn. Nicolai Vorstius, Brabantus Con-
rector, quem Harlema, ubi studia juventutis
antea gubernaverat, belli calamitas expulerat,
imperialium & Anseaticarum civitatum prin-
ceps Lubeca extorrem susceperat. Ab his non
modo ut discipulus in Lat. & Gr. lingua, dicen-
diq; artibus diligenter informatus, sed etiam ut
filius paternè amatus fuit, usq; in annum 1578.
quando sub autumni initium pestis contagium
migrare Luneburgum adegit. Eo profectus *M.*
Alberto Lenicero, & *Dn. Luca Lossio*, libris in
lucem editis & meritis in juventutem celeberrimis,
qui tum scholam gubernabant, charus
fuit. Augebant hunc affectum literæ commen-
datitiæ à Rever. & Cl. Viro *Dn. D. Simone Pauli*,
hujus Academ. Profess. Theologo & Ecclesia-
rum urbis ac vicini circuli Superintend. ad ve-
terem suum præceptorem *Dn. Lossium*, senem
veran-

31
venerandum missæ: accedebat diligentia & profectus discipuli, qui se tum exferebat in studio elegantia in utraq; lingua, supra plerosq; ætate æqualium. Sed quo magis hæc & alia discentem commendabant, eo minus fortuna ei favebat. In pensarum itaq; & sumtuum gravitate pressus intra annum ad suos redijt, futurum sperans, ut inde ad Academiam mitteretur. Id cum ex voto non succederet, & Deus, qui mirificat sanctum suum, aliam commoditatem vivendi ostenderet, studijs quomodocunq; provehendis, non inutilem, factum est, ut Gustrovium evocaretur. Scholam ibi tum regebat *M. Franciscus Omichius*, & *M. Bernhardus Orestes*, sub quibus in mensem nonum, quantum licebat, in studijs progredi conabatur: nam sub autumnum anni 1580, relictis ludi literarij angustijs, ad amplissima Academiae spacia concessit: quibus tamen ne diu frueretur, effecit metus Epidemiae luis, quæ ex Hispania primum emergens (unde etiam vulgo nominabatur) universam affigebat Germaniam. Per hyemem igitur latitans cum discipulis Gustrovij, ætate repetens Roseti nostri tempe, pro viribus ceptum studiorum curriculum persequebatur, donec sequenti anno sortis inimicæ asperitati cedere coactus, rus cum civitate, solitudinem

14
cum frequentia & cœtu Musarum commuta-
vit. Etenim Cl. Viri Dn. D. *Joannis Caselij*,
quem inter professores hujus Academiæ ado-
lescens admirabatur, cujusq; ductum in studijs
unicè annis illis sequebatur, literis commenda-
tus viro nobili *Henrico* ab *Oldeburg* / operam
suam, informandis ejus liberis, addixit, & in
annum tertium præstitit. Quo temporis spa-
cio præter S. Scripturæ librorum canonicorum
assiduam ac diligentem perlectionem, multos
utriusq; linguæ auctores classici, inter quos
præcipuè, Epistolas ad Attic. Officia Cicer. Ora-
tiones ejusdem complures, Xenophontis Oe-
conomicū, *ἑταίρων συνήθεια* Socratis, convivium
septem sapientum & conjuncta alia, Plutarchi
nonnulla Ethica & Politica, Patrum Græc. ma-
ximè Basilij M. & Gregorij Naz. Epistolas, una
cum orationibus eorundem nonnullis, evol-
vebat, Latinè & Græcè tam soluto quam ligato
scribendi genere se exercebat, suiq; profectus
specimina *D. Caselio*, & *M. Henr. Schinkio*, Eccle-
siastæ *Gustroviçsi*, ex cujus instructissima Biblio-
theca, quicquid perebat, inpetrabat, testifican-
dæ suæ industriæ & grati erga utrumq; animi
causa, offerebat. Nondum decurso ad me-
ram triennij illius spacio, reversus est ad
hanc Academ. Anno 1585. hebrææ linguæ discē-
dæ

31

da potissimum causa: cujus studium aggressus
est duce *M. Nicolao Goniao*, ejus Profess. publ.
Is constantia sui auditoris ita delectatus, ut,
quicquid haberet eximium, quod ad hanc lin-
guam perdiscendam faceret, id cum eo com-
municaret: qua benignitate animum discen-
tis jam ante incredibili studio flagrantem magis
magisque inflammabat. Dum in hac parte stu-
diorum adhærescebat potissimum, non planè
omisit cætera, quæ vel ad ipsam Theologiam ex
scriptura Locisque Theolog. discendam perti-
nent, vel adminicula ex artibus promittunt:
qualia de Ethicis, Politicis, Mathematicis di-
sciplinis publicè proponebant *Caselius*, *Bru-
caus*, *Stockmannus* & alij. Theologis vero po-
tissimum operam dabat, & inter hos in-
primis *D. Davidi Chytrao*, cujus tum ex-
plicantis *Libr. Judicum & Ruth*, brevesque
Psalms, *Joannis Evangelij* capita aliquot,
prælectiones nunquam negligebat. Etiam
D. Luca Bacmeistero, enarranti prophetas mi-
nores & *D. Valent. Scachtio*, versanti in expli-
catione *Epistolarum Apostol. sedulam & con-
stantem operam* auscultando dabat. Hæc dum
agebat, nullis adversitatibus, quas varias expe-
riebatur, insultibus à recto studiorum cursu
continuando deterritus, factum est divina pro-
videntia,

15
videntia, quæ diligentibus Dominum omnia
in bonum dirigit, ut Rever. & Doctiss. Vir *M.*
Anton. Boccatus, Ecclesiarum in diæcesi Parchi-
mensi Superintend. de rectorẽ Scholæ sollicitus
consilia amicorum in hac Acad. super hoc ne-
gotio requireret: quorum pleriq; cum *καταέτιν*
nostro ad hanc provinciam deligendo consenti-
rent, ita factum est, ut ei labor iste deferretur,
quem licet cuivis alij, quam sibi inponi maluis-
set, tamen quia non ignorabat, parentibus suis
id unicè in votis esse, ut cujus studia non par-
vis in pensis foverant, eum aliquando in hone-
sto loco fructum eorundem aliquem percipere,
de sua opera eam spem fecit, quam parentum
consilia essent ostensura: quorum intellecta
sententia, nutum ad munus delatum accipien-
dum pro imperio habuit. Quam hoc in offi-
cio fidem, dexteritatem & tolerantiam adhi-
buerit, cui sustinendo quatuor annis & seme-
stri præfuit, profectus discipulorum testatur, &
honorificum Ampliss. & Prudentiss. Senatus
Rostochiens. iudicium, qui spectata ejus, in gu-
bernanda erudiendaq; juventute, dexteritate
& felicitate, decedenti *M. Nathani Chytrao*,
ipsum surrogavit: cujus muneris partes sibi de-
mandatas cum suscepisset, schola, quæ migrã-
te *Chytrao* magnam sui floris jacturã passa vide-
batur,

31

batur, brevi tempore pristinam gloriam recuperavit. Cujus rei testes in omnibus ordinibus supersunt, sui præceptoris præcones fidelissimi, quàm ille in Sparta, quam nactus erat, exornanda fuerit per annos undecim impiger, & qui servis, super pauca fidelibus plurimum curam se commissurum promisit, abunde fructum suarum ærumnarum ut perciperet, in quietiori munere effecit. Postquam enim in quartum annum frustra alibi quæsiuissent Clariss. *Dn. Davidi Chytræo*, defuncto successorem, itum est tandem ad hunc *Tarnovium* nostrum, quem ex pulverulento coetu puerorum, in quo latitabat, acceptum in cathedram collocarunt. Factum illud Anno 1604. sub autumnum: quando electionis Theologicæ argumentum à Decano, consensu reliquorum, injunctum fuit, primus Liber Moïsi: in quo enarrando aliquot annos consumpsit: nam præter textus analysin, quæstionum incidentium explicationem, & locorum doctrinæ, sive documentorum annotationem, multas difficillimas controversias à Bellarm. contra confessionem nostrarum Ecclesiarum directas, exigente hanc operam studiosa juventute, examinavit. Absoluta Genesios explicatione, Epist. ad Titum exposuit, & varijs quæstionib. theoreticis & pract. eam enarrationem juventuti gratiorem & utiliorem efficere laboravit. Hinc Locorum Theologic. explicationem, quæ ei secundum statuta debebatur, aggressus est: in quo labore, quid conatus sit, ostendunt, cum alia, tum imprimis, quæ publicata sunt ex lectionib. publicis, de conjugio & de ministerio. Idem colligere licet ex disputationib. nonnullis, quales habitæ sunt, de magistratu, de oratione, de pecca-

B

to

12
to mortali & veniali, de alijs. Evangelium S. Joannis
totum analyfi perpetua, admixtis multis quæstionib?
quas vel textus suppeditabat, vel interpretum discre-
pantia, illustravit & in publicum emisit, addita versio-
ne Arabicæ paraphraseos nova, & collata diversitate
lectionis Romanæ & Erpenianæ sedulò. Socini item
librum, non minus acutum quam blasphemum, contra
Bellarm. & VViekum, de Divinit. Filij Dei, & Spiritus
S. logicè & Theologicè resolvit: ex quo uno scripto
juventus controversiarum, quàm veræ pietatis aman-
tior, animadvertere & judicare potest, plus requiri ad
hæresium refutationem, quam cum æqualibus in an-
gulo tempus garrindo consumere. Vita ejus & mo-
res quam conformes fuerint professioni, testes sunt,
quibus vivi consuetudo domestica fuit familiarior.
Nam & fidei in Deum declaratæ exercitijs, timoris fi-
lialis, spei, patientiæ, humilitatis perpetuò fuit studio-
sus, & caritatis erga homines, sive consilium, sive ope-
ram, sive opem ejus requirerent, non fuit immemor:
quin eo gaudebat maximè, si quando benemereri de
juventute licebat, vel rectam studiorum rationem
monstrando, vel in parte aliqua operam ejus requi-
rentium desiderijs satisfaciendo. Conjugium, quod
Anno 1596. inivit, cum pudiciss. & honestiss. Virgine
Anna filia *Joachimi Schulten* & *Kunigundis Dobbiniæ*,
tranquillum & multis benedictionibus divinitus or-
natum fuit. Nam in eo 4. liberorum *Magdalena, Joan-
nis, Joachimi & Annæ* pater factus est; & cum priores tres
à DEO, qui dederat, repeterentur, postrema in solatiū
relictā fuit, & efficacissimum quidem. Cum enim ista
magnam administrationis domesticæ partem sub ma-
triss

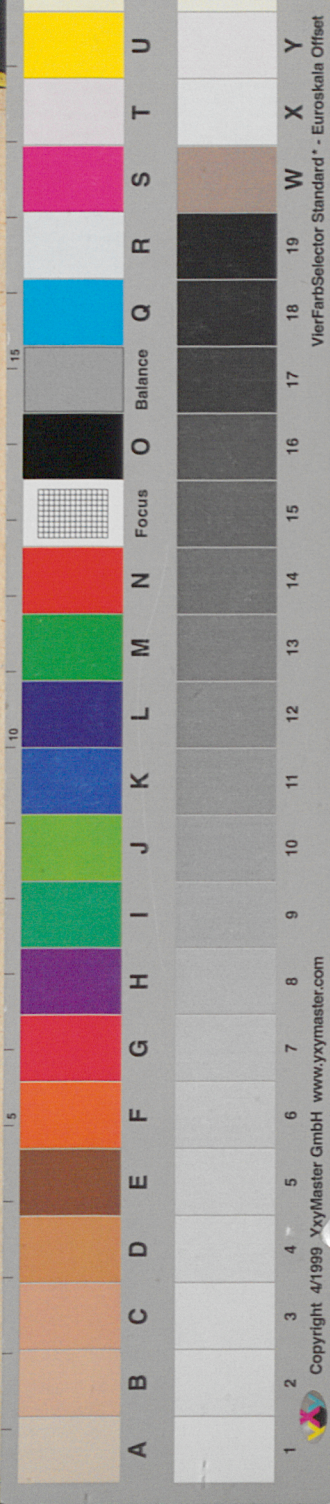
34

tris manu, rectè obiret : non potuit non istius curæ ipse securus, ex ea re lætitiā percipere. Quæ tanto magis crevit, cum videret eam ante aliquot menses nuptam cum viro primario *Dn. Joachimo Stockmanno*, Med. D. & Phys. Profess. clariss. nunc hujus Academ. Rectore Magnifico, Dn. collega & compatre meo honorando : ita ut eo tempore, tanquam solutus omni sollicitudine hujus mundi, & rerum huc spectantium, nihil nisi DEUM & æternitatem cogitaverit, nec ulla re alia suam istam quietem turbari siverit. Hæc ergo ut sunt magna DEI beneficia, ita ille grato ea animo agnovit, quotidiana memoria repetivit, prædicavit, & uxorem filiamq; ut secum id agerent, hortatus est. Adversitates, quæ isti loco & officio deesse non solent, patienter ferendo superavit, præsertim eas, quæ hac bellica tempestate excipiendæ erant, generosa fortitudine sustinuit, & spe secururæ serenitatis damna sua levavit. Ita ergo cum vixerit senex fortunatus, per annos unum & septuaginta, an ei aliter, ac vixisset, mori conveniebat? Sanè qui cæteram vitæ fabulam non sine plausu peregerat, ei in extremo actu peccare, integrum non erat. Etsi igitur, hisce aliquot proximis mensibus, senij solius languorem sentire videretur: tamen hæc verna intemperies aliquid amplius ei addidisse videtur: hoc eventu, ut Beatus noster senex, juxta *SERVATORIS* nostri pronunciatum, nudius tertius in Ecclesia auditum, in vera agnitione, invocatione & fiducia Filij DEI moreretur, nec mortem videret, imò nec moreretur, sed placida quiete compositus à dulcissimo summo occupari videretur. Hoc nimirum est *Vivere, hoc Mori*. Imitemur ò juvenes,

venes, Viri, senes hanc vitam! Optemus hanc mortem!
ita nec vixisse quenquam pænitebit, nec pigebit mori.
Cæterum licet obitu hujus viri, nunc in sandapila po-
siti, nihilominus ad pietatem ac literarum cultum di-
ligentem, solidum, felicem nos informemur, quam
antehac voce factum est in cathedra sedentis, aut libris
dias in luminis oras emissis: tamen relicta vidua, filia
& gener, cæteraq; cognatio, ingentem ex ejus decessu
dolorem ac luctum percipiunt, quibus ut nos subvenia-
mus ac dolorem, quantum in nobis est, leniamus mol-
liamusq; , longè æquissimum est. Optimè autem id
faciemus, nam cætera alijs curæ erunt, si quanta potest
maxima frequentia hodiè in templo Sanct. Jacobæo
hora prima conveniamus & funus Christiano ritu pro-
sequamur. Quod licet ab omnibus Academiæ civi-
bus ultro, nec rogatis, peractum iri sperem (ita certè
meritus est, ut hunc ei honorem & cultum, cum a-
liud non possimus, præstemus): tamen quid nocet
memores quoq; monere, & currentibus calcar addere.
Hoc à me quidem postulat officij commendati ratio
ut faciam, ab omnibus vero illud pietas & erga colle-
gam ac præceptorem gratitudo etiam flagitat. P. P.
Rostochij sub Sigillo Rectoratus 9, Martij, ANNO
M. DC. XXXIII.

uentia & cœtu Musarum commuta-
nim Cl. Viri Dn. D. Joannis Caselij,
er professores hujus Academiæ ado-
mirabatur, cujusq; ductum in studijs
is illis sequebatur, literis commenda-
tobili *Henrico* ab *Oldeburg* / operam
ormandis ejus liberis, addixit, & in
rtium præstitit. Quo temporis spa-
S. Scripturæ librorum canonicorum
ac diligentem perfectionem, multos
nguæ auctores classici, inter quos
Epistolas ad Attic. Officia Cicer. Ora-
idem complures, Xenophontis Oe-
, *ἡτοιμασμένα* Socratis, convivium
ientum & conjuncta alia, Plutarchi
Ethica & Politica, *ἡτοιμασμένα* Græc. ma-
ij M. & Gregorij, *ἡτοιμασμένα* Solas, una
onibus eorum, *ἡτοιμασμένα* evol-
inè & Græc. *ἡτοιμασμένα* co-
genere se-
D. Caselij
roviçf
quid
ust
en-
cē-
dæ

